

УДК 811.161.2:81'42

DOI: 10.31471/2304-7402-2019-3(55)-491-499

ЛЕКСИЧНИЙ ПОВТОР ЯК КОГЕЗІЙНО-КОГЕРЕНТНИЙ ЗАСІБ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ

В. М. Фінів

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
кафедра української мови; 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
тел. +380(342)59-60-74; e-mail: viktoriiafiniv@ukr.net*

У статті висвітлено наявні у сучасній лінгвістиці підходи учених до тлумачення поняття «внутрішня і зовнішня злитість», «цілісність» або «зв'язність тексту». Досліджено повтор лексем в аспекті втілення ним категорії зв'язності у художньому тексті (на матеріалі сучасної української малої прози), розкрито прагматичне навантаження повторюваних номінацій у блоках стратегічно-тактичної взаємодії персонажів та в автотовленні, висвітлено повторювані номінації у ключі вербалізації ними прагмакомунікативного значення (в аспекті репрезентації комунікативних стратегій і тактик, інтенцій мовців та бажаного перлокутивного ефекту). Виявлено функційне навантаження та структурно-семантичні особливості повтору лексем, які є вагомим при репрезентації зв'язності у художньому тексті.

У пропонованому дослідженні висвітлено різноаспектні підходи до тлумачення поняття «когезія» та «когерентність», проаналізовано лексичний повтор як засіб вираження зазначених категорій у художньому тексті, на комунікативній осі «персонаж – персонаж» та «автор – читач».

Редуплікації досліджено в аспекті втілення ними текстової категорії зв'язності з метою більш глибокого розкриття прагматичних та структурно-семантичних особливостей лексичного повтору.

Ключові слова: *лексичний повтор, прагматика, когезія, когерентність, комунікативна стратегія, автотовлення, інтеракційна взаємодія мовців.*

Фокус уваги сучасної лінгвістики великою мірою спроєктований на всебічне дослідження художнього тексту, зокрема текстових категорій та мовних засобів їхнього втілення. Незаперечною при цьому постає кваліфікаційно-диференційна сутність категорії зв'язності, що функціонує у субкатегоріях когезії та когерентності (за В. Дресслером [6]), чи зовнішньої й внутрішньої злитості (у Н. Кожевникової [9]), інтегративності – цілісності (В. Гальперін [4]). Змістова зв'язність художнього тексту на формальному рівні репрезентується конкретними мовними одиницями, а відтак когезія й когерентність є формально-граматичним і се-

мантичним аспектами одного явища – текстової величини [11, с. 1]. У ключі сказаного важливим є дослідження характеру мовних одиниць, визначальних при експлікації когезії і когерентності та необхідних для правильного декодування та розуміння художнього тексту в цілому. Матеріал проведеного дослідження дає змогу висловити припущення, що саме повтор лексем є вагомим засобом втілення категорії зв'язності у художньому тексті.

Для розуміння суті згаданих вище текстових субкатегорій розглянемо погляди науковців стосовно розуміння когезії та когерентності більш детально. Зауважимо, що мовознавці диференціюють вищезазначені поняття: когезію називають зовнішньою злученістю (Кв. Кожевнікова [8]), формальною зв'язаністю тексту (В. Дресслер [6]), відрізняючи її від когерентності (В. Дресслер [6]), тобто змістової зв'язаності [13, с. 110]. Когерентність є вертикальною категорією, яка забезпечує смисловий зв'язок між надфразовими єдностями, необхідний для виявлення гіпертем і мікротем [2, с. 88], вона постає певним інваріантом змісту, що виражається за допомогою мовного коду та позамовних засобів спілкування [2, с. 88].

Когезію ж інтерпретують у широкому і вузькому значенні. У вузькому розумінні когезія – це:

- структурно-граматичний різновид зв'язаності тексту [7, с. 43];
- синтаксичний зв'язок, що забезпечує граматичну зв'язність речень, змістову цілісність, структурну завершеність та адекватну інтерпретацію надфразової єдності [7, с. 248].

У широкому розумінні слова когезією є семантична категорія, яка «має відношення до значень, що існують у тексті і визначають текст. Когезія є набором зв'язків між значеннями, спільним для всіх типів текстів; тим, що відрізняє текст від «не-тексту» і співвідносить, пов'язує окремі значення тексту між собою» [14, с. 99]. І. Гальперін розуміє під когезією «особливі види зв'язку, які забезпечують континуум, тобто логічну послідовність, (темпоральну і/або просторову) взаємозалежність окремих висловлень, фактів, подій» [4, с. 138]. Схожої думки дотримується і З. Шевчук, наголошуючи, що в основі когезії – внутрішньотекстові зв'язки семантико-прагматичного характеру [13, с. 110].

Таким чином стає зрозумілим, що когерентність (цілісність) пов'язана з планом змісту тексту, а когезія (зв'язність) – з планом вираження, так що фактично обидві ці субкатегорії об'єднуються в одну категорію, хоча в реальній мовній дійсності між цілісністю і зв'язністю знаку рівності немає, хоча вони і тісно пов'язані. Ці категорії тексту мають і план змісту, і план вираження, а отже, не можна категорію цілісності зводити лише до змістової єдності, а категорію зв'язності – до її формального вираження [11, 453]. Слід ще раз наголосити, що когерентність не варто ототожнювати з когезією, адже когерентність є властивістю тексту, а когезія суттю, властивістю елементів тексту [10].

Сьогодні немає вичерпної класифікації видів когезії. Їхня наявність та значення у тексті залежить від засобів зв'язку, якими вони репрезентовані. Зокрема, І. Гальперін [4] виокремлює такі засоби когезії: лексичні, традиційно граматичні, логічні, асоціативні, образні, композиційно-структурні, стилістичні.

У нашому дослідженні аналізуємо насамперед лексичну когезію, яка є найбільш поширеною серед названих вище способів зв'язку і досягається здебільшого повтором лексичних одиниць у суміжних висловленнях. Такі повтори прийнято кваліфікувати як лексичну анафору чи катафору, що є семантичним покликанням між елементами-корелятами [3, с. 53]. Зауважимо: більшість мовознавців вважають повтор лексем визначальним засобом досягнення когезії і когерентності у художньому тексті [3; 7; 11]. Розглянемо міркування цих учених більш детально. Так, Кручиніна Л. відзначає, що поняття зв'язності «у найбільш загальному плані може бути визначено через повтор; певна послідовність знаків розцінюється як зв'язна на підставі того, що має місце повторюваність різних знаків, їх форм, а також смислів; повторюючись, такі одиниці скріплюють, «зшивають» таку послідовність в одне ціле» [8, с. 67]. Схожої думки дотримуються Калитюк Л. і Турта Ю., на думку яких, повтор лексем (реітерація) є найбільш прямим та очевидним джерелом лексичної когезії [7, с. 44].

Пац Л. розглядає повтор лексем як зовнішній засіб організації зв'язку, що є репрезентантом лексичної когезії, при цьому наголошуючи, що експресивно-видільна функція редулькованих одиниць реалізується як у межах речення, так і у межах мікротексту [11, с. 454].

Винесення повтору за межі базової конструкції служить, поперше, засобом смислової актуалізації, по-друге, експресивізує текст, і, нарешті, визначає спосіб організації надфразної єдності шляхом семантико-синтаксичного членування цілісного висловлення на фрагменти [11, с. 455].

Матеріал нашого дослідження дає змогу висловити припущення про те, що повтор, зокрема лексичний, великою мірою сприяє реалізації категорії зв'язності. Зауважимо: лексичний повтор «часто служить засобом зв'язку між висловленнями, при чому інколи предметно-логічну інформацію буває важко відокремити від додаткової, прагматичної» [1, с. 98]. Тому розкриття повтору як інтеграційного засобу художнього тексту можливе лише з урахуванням його комунікативно-прагматичних особливостей.

При аналізі текстових фрагментів важливо враховувати тип лексичного повтору. За характером лінгвістичного вираження повторів нам видається правомірним їхній поділ на **тотожні**, **нетотожні** та **повтори із синтаксичним поширенням** [5, с. 120]. Лексичний повтор із синтаксичним поширенням перебуває за межами як тотожного, так і нетотожного повторів у зв'язку з посиленою експресивністю, підвищеною змісто-

вою актуалізацією, прирощенням додаткових смислів, іноді вагоміших за сам повтор, і є засобом уникнення фрагментарності, збереження цілісності і зв'язності тексту [11]. При характеристиці повторів, наявних у текстах малої прози слід також взяти до уваги те, що в цих текстах функціонують авторські лексичні повтори як у мовленні автора безпосередньо, так і в мовленні персонажів, а також те, що вони мають різне розташування: контактне чи дистантне. Більш детально про типологію повтору йтиметься у роботі далі.

Проаналізуємо роль кожного із названих вище видів повтору лексем у реалізації категорії зв'язності у текстах малої прози:

А) повтор, ужитий у мовленні автора тексту:

«Що? *Страшно?* А мені *не страшно* було? *Боляче?* А мені *не було боляче?* І я *лупила і лупила* ті *клавіші*» (с. 11, «Піаністка», О. Деркачова) [3]. У поданому сегменті художнього тексту автором-оповідачем є головна героїня оповідання «Піаністка». Апелюючи до реципієнта, дівчина описує власні відчуття від довгої і напруженої гри на фортепіано, тим самим наголошуючи, що це свого часу давалося їй непросто. Двократні повтори лексем «*страшно*» (в семантичній опозиції «*не страшно*»), «*боляче*» (з тотожним «*боляче*»), ужиті у квестивних висловленнях, маркують внутрішній стан героїні під час гри ретроспективно: дівчина ніби й звертається до слухача із запитаннями, чи йому не страшно і не боляче, проте, більш детально декодуючи цей текст, можемо побачити, що піаністка насправді акцентує на собі і на своїх переживаннях («*А мені не страшно* було? ... *А мені не було боляче?*»). Контактний повтор конотативно маркованої лексеми «*лупила*» є також додатковим експлікатором характеристики персонажа – вказує на те, що піаністка була наполегливою у власних прагненнях. Таким чином, тотожний повтор лексем, ужитий в авторському мовленні, сприяє втіленню когезійно-когерентного зв'язку та є інвенційним засобом (експлікує авторський задум).

Окрім того, пов'язуючи елементи тексту, контактний повтор лексем в авторському мовленні, як показує матеріал дослідження, виконує також актуалізаційну функцію – оповідач наголошує на тих словах, які допоможуть декодувати авторські інтенції. Оскільки уникнути повторення слів у мовленні неможливо, виникає проблема при визначенні дистантного авторського повтору: певні лексеми у художньому тексті так чи інакше повторюються.

Розглянемо фрагмент автормовлення з використанням дискантних лексичних повторів. У нашому дослідженні дистантними повторами вважаємо повтори слів, редульовані лексеми в яких характеризуємо як ключові, тематично насажені, композиційно важливі, розірвані у текстовому сегменті іншими лексемами, висловленнями чи іншими уривками тексту. Наприклад: «*Пошепки додає, що це добре, що я тут, і починає захоплено переповідати якусь історію з побуту комп'ютерників, в якій все тримається на регулярному вживанні малозрозумілого мені*

слова **«процесор»**, і я подумки зауважую, що коли протягом 10-15 секунд цього слова не вжито, розповідь утрачає динаміку і будь-яке логічне наповнення / ... / ... Він дістає з наплічника якусь штуку, час від часу проговорюючи своє сакральне слово **«процесор»**» (с. 100, «Територіальні води її ванни», С. Жадан) [4]. У цьому фрагменті бачимо дистантне розташування повторюваної лексеми **«процесор»**, використаної в авторському мовленні (героїня, що є одночасно наратором, переповідає окремі фрагменти спілкування з комп'ютерником з власної точки зору). Оскільки персонажі обмежені просторово (Алік та Анна-Марія перебувають в одному приміщенні), то жінка змушена слухати нудні для неї розповіді програміста. Повторюваний професіоналізм **«процесор»**, кількаразово ужитий у мовленні персонажа (**«регулярному вживанні малозрозумілого мені слова «процесор», «час від часу проговорюючи своє сакральне слово «процесор»**»), є незрозумілим для співрозмовниці (**«усе тримається на регулярному вживанні малозрозумілого мені слова «процесор», «можливо, це тому, що я сприймаю її на слух, ось якби він міг усе це записати»**). Власне, тому й комунікативна взаємодія втрачає для неї будь-яку зацікавленість та ясність. Таким чином, можливе настання комунікативного шуму, який поступово призводить до припинення інтеракції. З іншого боку, повтор лексеми **«процесор»** у мовленні програміста сприяє додатковій характеристиці його з професійної точки зору – найбільшим захопленням Аліка є, без сумніву, сфера його діяльності (**«Комп'ютерники – дивний народ, у них у всіх виробляється такий ненав'язливий фетишизм, вони настільки зживаються зі своїми персональними машинами... / вимовляючи при цьому різні позитивні для своїх чакр слова, як-от «процесор», «вінчестер» чи войовниче «антивірус»**).

Проаналізуємо інший приклад: **«Весна. / Дев'ятикласниця Кіра. / Контрольний урок. / ... / Справа просувається до двійки: весна, дев'ятикласниця Кіра. / Кіра гарненька. / Весна і суцільна необізнаність на біному Ньютона... / ... / Весна. / ... / Контрольний урок – Кіра»** (с. 307, «Біном Ньютона», М. Ілленко) [5]. У поданому тексті бачимо кількаразове використання лексичного і синтаксичного повторів **«весна», «дев'ятикласниця Кіра», «контрольний урок»**. Дистантна ітерація цих слів та словосполучень пов'язує окремі уривки тексту між собою у єдине ціле і сприяє декодуванню авторської ідеї: мова йде про перше шкільне кохання. З поданого фрагмента бачимо, що підліток закохався в однокласницю Кіру, і ці перші ширі почуття заважають йому зосередитися на контрольній роботі з фізики. Повтори у наведеному тексті утворюють своєрідний смисловий ланцюг (**«весна – дев'ятикласниця Кіра – контрольний урок – весна – дев'ятикласниця Кіра – Кіра – весна – весна – контрольний урок – Кіра»**), який, повторно акцентуючи на певних значенневих вузлах та утримуючи увагу реципієнта, сприяє змістовій цілісності і єдності елементів художнього тексту між собою.

Розглянемо характер додаткових природжень смислу більш детально: весна – символ пробудження почуттів, дев'ятикласниця Кіра – перше ко-

ханья хлопця, контрольна з фізики – приємні спогади оповідача. У зв'язку з нагромадженням словоповторів та повторів синтаксичних одиниць у поданому тексті спостерігаємо усичення компонентів повтору в останньому висловленні лише до двох ключових: *«контрольний урок»* – *«Кіра»*.

Таким чином, дистантний та контактний тотожні повтори лексем, використані в авторському мовленні художніх текстів малої прози, є експлікаторами додаткових характеристик персонажів, сприяють формуванню семантично-прагматичної прогресії, актуалізації певних компонентів висловлення та правильному декодуванню художнього тексту в цілому. Окрім того, як показує матеріал дослідження, редуplikовані лексеми пов'язують сегменти тексту між собою, виступаючи вагомим когезійно-когерентним засобом.

Б) повтор лексем, ужитий у мовленні персонажів. Проаналізуємо приклад: *«– Розумієте, Чорнобиль. ...Виручайте. Головне забув: ви порядна людина, ситуацію розумієте, не те, що деякі.../ – Гаразд, – без зайвих запитань погодився Іван Митрофанович, бо вираз обличчя у секретаря, а особливо у декана, був такий жалісливий, наче у тих, що просять милостиню. / ... / – Гаразд, – як треба, то треба»* (с. 145, «Абітурієнт – 1986», Г. Бабич) [1].

Для кращого розуміння комунікативної ситуації та ролі лексичного повтору у поданому сегменті тексту розглянемо ширший контекст. У зв'язку з Чорнобильською трагедією, улітку 1986 року різко зменшився конкурс на вступ у київські виші. Та й, власне, охочих проводити вступні іспити через ситуацію, що склалася, було мало (*«...деякі втекли, навіть трудову книжку залишили у відділі кадрів»*). Тому адміністрації навчального закладу довелося просити одного з шанованих викладачів взяти участь у вступній кампанії у якості члена приймальної комісії. Усупереч планам (*«Думав і собі податися до брата у Новосибірськ, куди вчора відрядив доньку з онуками»*), Іван Митрофанович погодився.

У прагматичному аспекті контактний повтор лексеми *«гаразд»*, використаний у мовленні персонажа, сигналізує втілення комунікативної тактики згоди адресатом – він готовий виконати прохання. З іншого ж боку, дистантне розташування повтору у тексті оповідання (елементи повтору відокремлені авторським відступом про плани професора), проте контактне у плані комунікації (персонаж використовує редуplikацію в єдиному комунікативному відрізку, продукуючи його в одному висловленні) водночас є важливим при змістовому розгортанні тексту і вираженні зв'язку його компонентів: повторюючись, лексема *«гаразд»* «відправляє» реципієнта до початку висловлення, тим самим спостерігаємо додаткову її актуалізацію.

Розглянемо ще приклад:

«– І де вони гроші беруть?! Петре, чуєш? Уже й євроремонт зробили «бідні поети». Двадцять дві тисячі баксів коштує той ремонт. / – Звідки ти знаєш? / – Це ти ніколи нічого не знаєш. Лиш до ста рахуєш, рівно стільки, скільки тобі у видавництві за твої новелки платять. / ... / –

Нехай роблять і євро, і все інше, коли гроші люди мають. / – *Це ти називаєш «мають»?... У цього є й інша назва»* (с. 116-117, «Будинок з вікнами у двір (або Продовження пенсійної теми)», Г. Бабич [2]).

У поданому діалозі лексеми, які кваліфікуємо як повторювані, використовуються спершу в ініціувальній репліці адресантом, опісля – дублюються в реагуючому комунікативному ході адресатом. Редуплікація лексеми «знаєш» у висловленні адресата свідчить про можливість настання комунікативного збою у спілкуванні: адресант (дружина письменника Христина Олександрівна) налаштована конфронтаційно – своїми словами («*Це ти ніколи нічого не знаєш. Лиш до ста рахуєш, рівно стільки, скільки тобі у видавництві за твої новелки платять*») жінка намагається неабияк образити чоловіка та провокує його до сварки. З цією ж комунікативною метою використано і другий повтор – лексему «мають», вжиту аналогічно у реагуючому комунікативному ході. В аспекті семантики ці редупліковані одиниці є конгруентними засобами тема-рематичної зв'язності: перша є додатковим експонентом характеристики персонажа з погляду іншого персонажа (жінка вказує чоловікові, що він нічим не цікавиться), друга – постпозиційним компонентом заповнення лакун адресата (реципієнт дізнається, що сусіди героїв – багаті люди). Проте аналізуючи подану комунікативну ситуацію глибше, бачимо, що жінка навмисне продукує повторно окремі слова з висловлень чоловіка, щоб тим самим зачепити його «за живе». Додамо також, що прагматика комунікативних ходів адресата свідчить про нівелювання рівня комунікативного шуму: чоловік не реагує на образи дружини, а продовжує спілкування у звичній манері. Категорія зв'язності втілюється також у змістовому аспекті (повтори лексем, використані у репліках персонажів, свідчать про їх прагматичне налаштування, настрій, сприяють додатковим характеристикам героїв та сюжетному розгортанню) та на формальному рівні (лексеми, ужиті у репліках одного з мовців, повторюються в іншого співрозмовника).

Отже, повтори лексем «знаєш», «мають» у наведеному тексті використовуються у суміжних репліках продуцентом та реагентом комунікативної взаємодії, що дає підстави стверджувати не лише про експлікацію цими одиницями прагматичної програми мовців, їх комунікативних цілей, стратегій і тактик, а й про реалізацію зазначеними повторами зв'язності та цілісності художнього тексту.

Як показав матеріал дослідження, дистантний чи контактний повний (тотожний) чи частковий (парадигматичний) повтори лексем, використані в авторському мовленні чи в комунікативній взаємодії персонажів малої прози, виступають конститuentом художнього тексту, інтегруючи при цьому окремі висловлення, текстові фрагменти чи сегменти персонажної комунікації в єдине ціле. Авторський та персонажний лексичний повтор сприяє формуванню семантико-прагматичної прогресії художнього тексту, виявляючи при цьому імпліцитні та експліцитні ме-

ханізми інтерактивної взаємодії, інтенції та тактики персонажів малої прози. Окрім цього, лексичні ітерації є важливим засобом втілення тематичної зв'язності: з кожною наступною редулькованою лексеєю реципієнт отримує нові знання, що дають змогу декодувати авторський задум, інтерпретувати глибинні пласти розуміння художнього тексту.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Бабич Г. Професор Шумейко: повість, оповідання. К.: Дуліби, 2011. 164 с.
2. Бабич Г. Тюті: Повість і оповідання. К.: ПП «Дуліби», ВД «Вета-Прес», 2007. 146 с.
3. Деркачова О. Повидло з яблук Брустурів: Дискурсус, 2014. 144 с.
4. Жадан С. Біг Мак та інші історії: книга вибраних оповідань. Харків: Фоліо, 2011. 314 с.
5. Опудало: Українська прозова сатира, гумор, іронія 80-90-х років ХХ століття. К.: Генеза, 1997. 384 с.

Література

1. Арнольд И. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования). М.: Наука, 1990. 220 с.
2. Бехта І., Карп М. Мультиmodalні засоби когезії та когерентності у сучасних літературних казках: теоретико-методологічна інтерпретація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2014. №13. С. 87–90.
3. Воробьёва О. Текстовые категории и фактор адресата. К.: Вища школа, 1993. 199 с.
4. Гальперин И. Интеграция и завершенность текста. М.: КомКнига, 2006. 140 с.
5. Гиндин С. Онтологическое единство текста и виды внутритекстовой организации. *Машинный перевод и прикладная лингвистика*. Вып. 14, 1971. С. 114–135.
6. Дресслер В. Синтаксис текста. *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. VIII: Лингвистика текста. М.: Прогресс, 1978. С.111–137
7. Калитюк Л., Турта Ю. Мовні засоби вираження когезії в англomовному мультфільмі torillkove «The Danish Poet». *Філологічні студії. Збірник наукових праць*. Випуск 6, 2016. С. 42–44
8. Кожевникова Кв. Об аспектах связности в тексте как целом. *Синтаксис текста*. М.: Наука, 1979. С. 49–67.
9. Кожевникова Н. Об одном приеме звуковой организации стиха. *Проблемы структурной лингвистики*. 1980. М.: Изд-во «Наука», 1982. С. 269–284.
10. Кручинина Л. Основные средства когезии английского научного текста: автореф. дис. ... канд. филол. наук. М.: МГПИИЯ им. М. Тореза, 1982. 20 с.
11. Пац Л. Функціонально-семантичні вияви категорії зв'язності в художньому тексті. *Лінгвістичні студії: зб. наук. праць*. Вип. 15. Донецьк: ДонНУ, 2007. С. 453–458.

12. Станіслав О. Когезія та сепаритизація: корелятивні відношення (на матеріалі синтаксису сучасної французької мови) [Електронний ре-сурс]. С. 246–254. Режим доступу: http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/53/27.pdf.
13. Шевчук З. Особливості вживання лексичної когезії для характеристи-ки портретних описів жінки (на матеріалі сучасної жіночої прози). *Нау-кові записки ТНПУ. Серія: Мовознавство*. Вип. I (25) 2016. С. 109–112.
14. Halliday M.A.K., Hasan R. *Cohesion in English*. New York: Longman, 1976.
Стаття надійшла до редакційної колегії 10.03.2019 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Салигою Т. Ю.

LEXICAL REPETITION OF A COHESIVE AND COHERENT TOOL IN AN ARTISTIC TEXT

V. M. Finiv

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76000, Ivano-Frankivs'k, Shevchenko St., 57; e-mail: viktoriiafiniv@ukr.net

In the key to the study of literary texts, it is important to highlight the role of the inner form of the word as the transponder of the explicit and implicit layers of the content of the literary text, the means of conceptualization (pregnancy) in the blocks of interpersonal communication. This is determined by the relevance of the chosen topic.

Since most scholars emphasize the motivation of the IF word, in this work we will use the following definition: IF words – this is a motivational sign fixed in the word that is the bearer of imagery and contributes to the disclosure of the associative-figurative potential of the artistic text, the expression of intentions and communicative strategies and tactics in interpersonal communication.

In our work, it is important to disclosure the role and functions of inform nominations, repeated in the blocks of strategic tactical interaction of characters of flash fiction or in the author's speech.

The material of the research makes it possible to draw the following discussion: repeated intraformal nominations used in the speech of characters of artistic texts of small prose are explicants of target-oriented communicative intentions, strategies and tactics, additional exponents of character characteristics, means of internal connectivity, and the internal form of such lexical units contributes to the expansion of the content boundaries of the text, the emergence of new associative-shaped shades, the actualization of new pragmatic meanings.

Key words: *lexical repetition, pragmatics, communicative intention, communicative strategy, communicative tactics, implicitness, the assessment.*